

TOUR OF
THE NEW
SETTLEMENTS

March 1969

חברונים בקיבוץ גולן

אם כי המטרה הסופית היא להקים נקודת ישוב עירונית. וזאת מפני שהתנאים מכתבים לנו שיהוף וחי יחד.

רוב החברים עובדים בשרותים של הישוב. יש ביישוב גם ישיבה של 24 תלמידים שהמרכזים בה הם מירושלים. הישיבה היא לעת עתה מרכז רוחני הנסעד ע"י הקציב של משרד הדתות והרומות של אנשים פרטיים. לקבוצתנו קשרי מסחר עם הערבים, המתבסס בעיקר על קשרים אישיים. מענין שאת ההישבותנו בחברון קבלו הערבים כעובדה מוגמרת וברורה. ברור להם כי עצם ישיבתנו במקום מחייבת אותם להסתגל ולקבל אותנו. נוכחותנו במקום היא חיובית מבחינה בטחונית וכן נוטעת בערבים הכרה בשלטון הישראלי. לצערנו אין לנו שום קשר עם העירייה החברונית. ראש העיר, ג'עברי, איננו מעוניין בנו (ודאי זוכרים את הפגישה עמו שהשאירה טעם רע בפינו ולעתונות היה אז חלק נכבד בטעם רע זה...).

מערות המכפלה, הקדושה לנו ול"ערבים, מהות מוקד מתיחות לא קטן. מספר ד"ר חיים, הממשל הצבאי (לאחר ביקור דיין לפני יום הכפורים) התיר לערבים כניסה חופשית בכל שעות היום ובכל ימי השבוע (לאחר המלחמה היו המפתחות של המערה בידי הצבא והערבים יכלו להכנס אליה שעות מעטות במשך היום). כעת ליהודים מותר להכנס רק למשך 6 חצי שעות (לא רצוף) וביום שישי אסורה הכניסה לחלוטין. כן אסור לנו להכניס שום דבר לתפילה במערה (אפילו כסא לזקן מתפלל) ובשעת תפילהנו מורשים הערבים להמצא במערה ומפריעים בכוננה לתפילהנו.

מפתחות המערה הם היום בידי קאדי ערבי, ואנו תלויים בו. מותר עוד להוסיף שהמנהג הערבי הוא להתחיל את הללויותיהם מהמערה (כולל גווית אל"פת"ח), ולנו אסורה החופה וברית המילה במקום קדוש זה. אני סבור שתופעת הדרדרות זו באשר למערה היא תוצאה של חולשת הממשל במקום ותגובה לכך מרשים לעצמם הערבים "שלטון מוחלט" בכל הקשור למערת המכפלה. והם עושים בה כבתוך שלהם. מטרת הממשל פשוט לתת לערבים את ההרגשה שניתן לכוון מדינה פלשתינאית. עלי-כן נעשים כל-כך הרבה ויתורים. ביני-הם היתורים במערת המכפלה. (מתוך "עלי גולן" עלון קיבוץ גולן)

בשבוע שעבר התארחו אצלנו לברך זה ממתחלי חברון: בני אליעזר, גרשון וד"ר חיים. שוחחנו ליד כוס קפה.

שאלנו והם השיבו:

"מטרת ביקורנו הקמת ארגון גג משותף לכל ההתנהלויות החדשות בשטחים המסוחרים שתפקידו - דברון ותעמולה להתישב, לחץ פוליטי הסברתי על המוסדות הממשלתיים וטיפול בבעיות משותפות.

על עצמם סיפרו: הקבוצה מונה 90 נפש: 15 משפחות, 35 ילדים (המאורגנים בגן וביה"ס הנמצאים ב"מקום).

הגרעין המרכזי של הקבוצה נמנה על הניכיו של הרב קוק מירושלים אשר חונכו על אי נורמליות א"י המהר לקת, ושיש להשלימה כיון שניתנה לעם ישראל מידי ההשגחה העליונה.

רוב החברים הם יוצאי תנועת הנוער הדתית - בני עקיבא.

לאחר שתארנו הגרעין לעליה לעיר חברון, היו קשיים פוליטיים שעיקבו בדי ההתנהלות. מספר אליעזר: -

כדי לשבור את הקפאון שברנו מזון לפסה ובאנו עם הילדים והנשים "להתארח". מאז בעצם תקענו יתד בחברון ונוצרה עובדה חדשה. משרד הסחון בנה עבורנו מבנים טרומים ליד בנייני הממשל הצבאי - אליהם אנו אמורים לעבור בקרוב. תנאי המגורים במשך השנה היו גרועים (משפחה בת 7 נפשות בחדר אחד!) ויש תקוה שבקרוב ישתפרו.

מטרתנו להקים עיר עברית בחברון הערבית. עיר גורמאלית של מסחר ותעשייה שתקום לצד העיר הערבית ויחד עמה תפתח ותתקדם. לשם כך התקשרנו עם מומחים ואדריכלי עיר רים. לבעית התנהלות בחברון הוקמה ועדת שרים בממשלה שחבריה הם - אלון, בגין, שפירא. יתכן שביכולתם יהיה לקדם את ההישבותנו מבחינה חוקית (הקמת מפעל תעשייתי, העברת עסקים, פתיחת הנויות וכו'). אין בכונתנו לדחוק, בכל צורה שהיא, את רגלי בני דודנו, "מספרנו הוא קטן", משיף בני, "וזאת מפאת מחסור במגורים ולא מפני שאין משפחות הרוצות להתצטרף אלינו - רשומות אצלנו 100 משפחות אשר מעוניינות להתגהל בחברון. הישוב דומה עתה להתישבות קיבוצית (הדר"אוכל משר"ה, קופה משותפת, ואספת חברים)

HEBRON

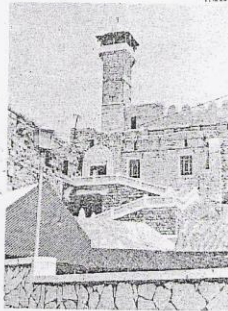
— A City in Limbo

TWO YEARS AFTER ITS LIBERATION, HEBRON REMAINS AN ARAB RIDDLE WRAPPED IN A JEWISH ENIGMA.

An uncertain peace reigns over the city, secured by what one Knesset member recently referred to as our "flirt" with Arab Mayor Ali Ja'bari. Ja'bari has indeed been "bought" but he clearly has the best of the bargain. The price for peace in Hebron has been the continued status of the city as a Jordanian backwater within a dynamic Jewish state. The Israel Government's tolerance of a small cadre of Yeshiva students and their families within the shadow of the Military Governor's compound doesn't deceive Sheikh Ja'bari or his constituents. They have every reason to believe that Israel's presence in the Holy Land's second holiest city will be a temporary one.

One need only look about the commercial quarter of Hebron to find confirmation of this view. True, the "Cairo National Bank" has now become a building materials store, but the words "Hebron, Jordan" continue to stare brazenly from the signs above most of the tourist shops fronting the Cave of Machpela. In those few cases where the word "Jordan" has been painted over, it has been done so casually that the offending word is still visible. Nowhere does the word "Israel" appear.

The Arabs, who have had centuries to observe the ways of the Middle East, have drawn the obvious conclusion: the Israelis are not prepared to stay. Hebron is Arab and will remain Arab. Strengthening this conviction is the fact that there has not been the slightest move by Israel toward the commercial or industrial development of the city. After two years, there is still no Jewish restaurant, no Jewish hotel, no Jewish shop and no Jewish factory in all of Hebron.

MOSQUE ABOVE MACHPELA
... the signs read "Jordan"

The first and only attempt by the only Jewish settlement to set up a commercial enterprise in Hebron ended in disaster. The Arabs, to whom "face" is such a vital factor in political as well as personal relations, must have drawn immense satisfaction from this. If there was any further doubt in their minds about the transitory nature of Israel's presence in Hebron, the now famous kiosk incident must have dispelled it for all time.

Since there is no kosher restaurant in Hebron, the Jewish settlers decided last August to erect a kiosk outside the Cave of Machpela to serve Jewish tourists and Israeli visitors to the site. The kiosk did a roaring trade on its first day of operation. On the second day, the settlers had a hurried visit from the Israel Military Governor. His message was brief and to the point. The kiosk would have to be taken down - on the spot. The settlers were in no

position to refuse - but they quite rightly drew the line at dismantling the refreshment stand in broad daylight in full view of the Arabs. The Military Governor left. Within an hour a jeep-load of soldiers drove up and tore down the kiosk as a crowd of Arabs looked on. Only the pressure of newspaper publicity prevented the Military Governor from expelling the settlers responsible for the kiosk's erection.

A government that will not permit a Jewish kiosk to operate in Hebron is certainly not going to entertain more ambitious projects. The projects and the settlers needed to bring them alive are there. But they will remain on paper until Jerusalem changes its attitude.

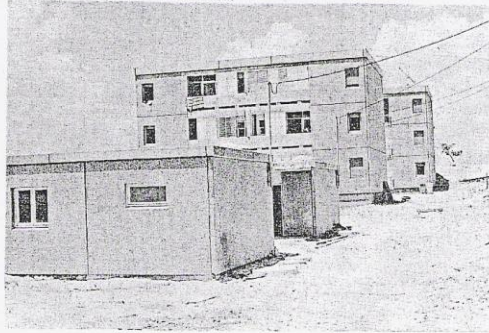
* It is a fact that several hundred families, including 10 from the United States, have filed applications to settle in Hebron.

* It is a fact that a Company for the Development of Judea and Shomron has been organised with a capital of several million pounds.

* It is a fact that scores of entrepreneurs have besieged the government with requests to open a variety of businesses in Hebron including printing shops, woodworking shops, diamond cutting establishments, quarrying works, restaurants and hotels.

The Israel Government's answer to all this has been silence. No better word describes the Jewish atmosphere today in Israel's oldest city.

The government has bought its peace in Hebron all right - but it is the peace of the dead.

HEBRON'S JEWISH QUARTER

..... an eyesore, built to please whom?

THE TIMES OF ISRAEL

TEL AVIV, 29th AUGUST, 1969